

VILNIAUS TECHNOLOGIJŲ MOKYMO CENTRAS
MOTYVUOTA IŠVADA DĖL KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖS MAŽOS
VERTĖS VIEŠŲJŲ PIRKIMŲ SRITYJE

Vilniaus technologijų mokymo centras (toliau – VTMC), vadovaudamasis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsniu, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 8 d. nutarimu Nr. 1601 patvirtintu Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos aprašu, Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2011 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. 2-170 patvirtintomis Valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijomis bei Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2021 m. gegužės 21 d. įsakymu Nr. V-835 „Dėl veiklos srities, kurioje 2021 metais Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijoje ir ministerijos valdymo sričiai priskirtose įstaigose tikslinga atlikti antikorpacinę analizę ir vertinimą, nustatymo ir ministerijos valdymo sričiai priskirtų įstaigų, kuriose 2021 metais tikslinga atlikti antikorpacinę analizę ir vertinimą, sąrašo patvirtinimo“, atlikta antikorpacinė analizė ir vertinimas mažos vertės viešųjų pirkimų srityje.

Korupcijos tikimybės vertinimą atliko VTMC darbuotoja, atsakinga už korupcijos prevenciją.

Analizuotas laikotarpis: 2020 m. I- IV ketvirtis.

Atlikus mažos vertės viešųjų pirkimų atitikties Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 4 dalyje 1 punkto nustatytiems kriterijams įvertinimą, viešųjų pirkimų srityje 2020-01-01 - 2021-12-31 laikotarpiu nebuvo nustatyta korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos ir /ar kito tapataus pobūdžio fakto.

Darbuotojams, kitiems asmenis sudaryta galimybė kreiptis ir informuoti apie galimas korupcinio pobūdžio nusikalstamas veikas ir /ar kitus tapataus pobūdžio faktus: interneto svetainėje skelbiama informacija, kaip pateikti informaciją apie pažeidimus; parengtas Vilniaus technologijų mokymo centro direktoriaus 2021 m. gegužės 21 d. įsakymu V1-169 patvirtintas Informacijos vidiniu informacijos apie pažeidimus teikimo kanalu teikimo ir tvarkymo Vilniaus technologijų mokymo centre tvarkos aprašas, paskirti atsakingi asmenys.

Viešieji pirkimai VTMC planuojami, organizuojami ir vykdomi savarankiškai, t. y. sprendimai nėra derinami su kitomis valstybės įstaigomis, viešųjų pirkimų veiklos sritis atitinka Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 4 dalies 5 punkto kriterijų ir priskiriama prie veiklos sričių, kuriose galimai egzistuoja didelė korupcijos rizikos pasireiškimo tikimybė.

Siekiant išsamiau nustatyti visus galimus rizikos veiksnius, buvo atlikta viešųjų pirkimų reglamentavimo, vykdymo ir kontrolės veiklos srities analizė.

Atliekant lokalių dokumentų analizę buvo atkreiptas dėmesys, ar sprendimų priėmimas ir pirkimų vykdymas nėra vieno ar kelių subjektų kompetencija.

Atliekant korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimą, buvo analizuoti dokumentai:

- VTMC direktoriaus 2017 m. spalio 18 d. įsakymu Nr. V1 - 429 patvirtintos Viešųjų pirkimų organizavimo taisyklės (toliau – Taisyklės) su patvirtintais priedais: nešališkumo deklaracija, konfidencialumo pasižadėjimas, Mažos vertės pirkimo pažyma, planuojamų atlikti viešųjų pirkimų plano forma; pirkimų registracijos žurnalas.
- VTMC direktoriaus 2017 m. spalio 30 d. įsakymu Nr. V1-454 patvirtintas Viešojo pirkimo komisijos darbo reglamentas;
- VTMC direktoriaus 2017 m. sausio 18 d. įsakymu Nr. P1-16 „Dėl viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo“, paskirti pirkimų organizatoriai atlikti pirkimus, atsakingas už pirkimų planavimą, atsakingas už pirkimų organizavimo priežiūrą, atsakingas už pirkimo verčių apskaitą.
- VTMC direktoriaus 2020 m. liepos 8 d. įsakymu Nr. P1-129 Dėl 2019 m. lapkričio 22 d. įsakymo Nr. P1 - 266 „Dėl viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo“ pakeitimo paskirtas atsakingas už administravimą CVP IS ir pirkimų vykdymą naudojantis CPO elektroniniu katalogu.

Už pirkimų organizavimo tvarką, lokalių dokumentų rengimą VTMC atsakinga viešųjų pirkimų organizatorė.

Viešojo pirkimo komisijos nariai, asmenys paskirti atlikti supaprastintus pirkimus, pirkimo organizatoriai, ekspertai (jeigu jie pasitelkiami), pasirašo konfidencialumo pasižadėjimą ir nešališkumo deklaraciją.

Viešojo pirkimo komisijos nariai, asmenys, paskirti atlikti supaprastintus pirkimus ir viešųjų pirkimų procedūrose dalyvaujantys ekspertai (jeigu jie pasitelkiami), iki dalyvavimo viešojo pirkimo procedūrose pradžios pateikia privačių interesų deklaracijas. Viešojo pirkimo komisijos nariai, pirkimo organizatoriai įtraukti į Vilniaus technologijų mokymo centro direktoriaus įsakymu patvirtintą pareigybių, kurias einantys asmenys turi pateikti privačių interesų deklaracijas, sąrašą. Stebėseną vykdo personalo specialistė.

VTMC reikmėms būtinų pirkti prekių, paslaugų ir darbų poreikį formuoja pirkimų organizatoriai, gavę duomenis iš VTMC darbuotojų, kurie pildo patvirtintos formos paraišką, su skyrių vedėjų parašais ir teikia sekretorei. Įvertinus paraiškas, jos tenkinamos arba atmetamos.

Nuo 2019 metų birželio 11 d., įsigaliojus Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo pakeitimams atsirado viešųjų pirkimų iniciatorius sąvoka, t. y. darbuotojas, kuris nurodo poreikį viešojo pirkimo būdu įsigyti reikalingų prekių, paslaugų ar darbų ir (ar) parengia jų techninę

specifikaciją ir (ar) jos projektą. Viešųjų pirkimų sritis reikalauja atitinkamų kompetencijų, todėl dėl ribotų žmogiškųjų išteklių, turinčių kompetencijų viešųjų pirkimų srityje, prekių, paslaugų ir darbų poreikio formavimo ir pirkimų organizavimo funkcijas vykdo pirkimų organizatoriai. VTMC direktoriaus įsakymu paskirti pirkimų organizatoriai. Vienas iš pirkimų organizatorių vykdo ir pirkimų planavimo funkcijas. Viešųjų pirkimų tarnybos parengtose Pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės gairėse nurodyta, kad tam tikros priskirtos funkcijos gali būti pavestos vienam ar keliems asmenims.

Už pirkimų planavimą atsakingas asmuo, t. y. direktoriaus įsakymu paskirtas darbuotojas, atsakingas už biudžetinais metais numatomų pirkti perkančios organizacijos reikmėms reikalingų darbų, prekių, paslaugų, plano sudarymą, paskelbimą, keitimą. Už pirkimų planavimą atsakingas asmuo rengdamas pirkimų sąrašą turi: atlikti rinkos tyrimą (jeigu yra poreikis), reikalingą potencialiems tiekėjams, numatomai pirkimo vertei ir galimybei supaprastintą pirkimą atlikti iš Viešųjų pirkimų įstatymo 23 straipsnio 1 dalyje nurodytų įstaigų ir įmonių nustatyti; įvertinti galimybę prekes, paslaugas ir darbus įsigyti naudojantis CPO elektroniniu katalogu ir pirkimų pagrindime pateikti vieną iš siūlymų: pirkimą vykdyti naudojantis CPO elektroniniu katalogu, kai jame siūlomos prekės, paslaugos ar darbai atitinka perkančios organizacijos pirkimo poreikius ir pirkimas negali būti atliktas efektyvesniu būdu racionaliai naudojant lėšas; atlikti pirkimą nesinaudojant CPO elektroniniu katalogu, jeigu perkančioji organizacija pagal teisės aktus privalo užtikrinti, kad prekių, paslaugų ar darbų pirkimai būtų vykdomi naudojantis CPO elektroniniu katalogu, kai jame siūlomos prekės paslaugos ar darbai atitinka perkančios organizacijos poreikius ir perkančioji organizacija negali jų atlikti efektyvesniu būdu racionaliai naudojant lėšas, pateikti argumentuotą motyvaciją. Įvertinti, ar ketinamoms įsigyti prekėms, paslaugoms ar darbams taikytini aplinkos apsaugos kriterijai, energijos vartojimo efektyvumo reikalavimai.

Pirkimų planas rengiamas atsižvelgiant į perkančiosios organizacijos patvirtintą išlaidų planą ir (ar) kitus išlaidas pagrindžiančius dokumentus. Rengiant pirkimų planą, už pirkimų planavimą atsakingas darbuotojas, gauna iš darbuotojų informaciją apie poreikį nupirkti prekių, paslaugų ar darbų. Informacija pateikiama ne vėliau kaip iki einamųjų biudžetinių metų sausio 20 dienos. Už pirkimų planavimą atsakingas asmuo, parengęs pirkimų planą, derina su atsakingais darbuotojais ir teikia tvirtinti direktoriui.

Taisyklės numato, kad atsiradus poreikiui einamaisiais biudžetinais metais galimybę tikslinti pirkimų planą, jis yra patikslinamas, tačiau Taisyklėse nenumatyta, plano keitimo eiga.

Taisyklėse numatyta, kad perkančiosios organizacijos direktoriaus sprendimu pirkimų procedūras atlieka Viešojo pirkimo komisija arba pirkimų organizatorius. Pirkimų organizatorius atlieka mažos vertės pirkimo procedūras, kai sutarties vertė mažesnė kaip 10 000 eurų be PVM,

Viešojo pirkimo komisija, kai sutarties vertė viršija 10 000 eurų be PVM. Taisyklėse numatyta, kad direktorius turi teisę priimti sprendimą pavesti mažos vertės pirkimą vykdyti viešojo pirkimo komisijai, neatsižvelgdamas į aukščiau nustatytas aplinkybes ir nurodydamas argumentus dėl tokio sprendimo. Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašas, patvirtintas Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2017 m. birželio 28 d., įsakymu Nr. 1S-97, nustato, kad perkančioji organizacija nustato vidaus dokumentuose atvejus ir kriterijus, kada pirkimus vykdo komisija, kada – organizatorius. Taisyklėse numatyta, kad pirkimo organizatorius gali kreiptis į vieną tiekėją, kai sutarties vertė neviršija 8 000 eurų be PVM. Pirkimo organizatorius pildo Mažos vertės pirkimo pažymą, kai apklausiamas daugiau kaip vienas tiekėjas. Mažos vertės pirkimo pažyma nepildoma kai pirkimo vertė – iki 500 eurų be PVM. Kai pirkimą vykdo komisija - kiekvienas sprendimas protokoluojamas. Pirkimo organizatorius parenka pirkimo formą (skelbiamas/neskelbiamas pirkimas, žodžiu/raštu), Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašo nustatyta tvarka. Jei pirkimo sutartis sudaroma žodžiu, faktą patvirtinantis dokumentas - sąskaita faktūra, kitas buhalterinės apskaitos dokumentas.

Atlikus pirkimo procedūras ir priėmus sprendimą sudaryti pirkimo sutartį, parengiamas galutinis sutarties projektas.

Už pirkimo organizavimo priežiūrą atsakingas asmuo vykdo stebėseną, kad sutartyje numatyti prekių, paslaugų ir darbų reikalavimai būtų įvykdyti.

2019 m. buvo atliktas vidaus auditas Viešųjų pirkimų vykdymas pagal pasirinktas prekių grupes. Vidaus audito metu nustatytos gerinimo galimybės, pastabos, neatitiktys yra valdomos. Atlikta neatitikčių, pastabų, priešasčių analizė, nustatyti ir įgyvendinti prevenciniai bei gerinimo veiksmai.

Planavimo ir pasirengimo pirkimams dokumentai, pirkimo dokumentai, paraiškos, pasiūlymai bei jų nagrinėjimo ir vertinimo dokumentai, Viešojo pirkimo komisijos protokolai, Mažos vertės pirkimo pažymos, susirašinėjimo dokumentai, kiti su pirkimu susiję dokumentai (konfidencialumo pasižadėjimai, nešališkumo deklaracijos, pirkimo sutartys, pirkimo procedūrų ataskaitos, pirkimo sutarčių ataskaitos) registruojami ir saugomi.

IŠVADA

Atlikus teisinio reglamentavimo, procedūrų, darbuotojų funkcijų reglamentavimo vertinimą, korupcijos pasireiškimo tikimybė Vilniaus technologijų mokymo centre mažos vertės viešųjų pirkimų srityje, vertintina kaip maža.

Nustatyti korupcijos rizikos veiksniai:

1. Vilniaus technologijų mokymo centro Taisyklės neatnaujintos.

2. Vilniaus technologijų mokymo centro Taisyklėse neaiškiai reglamentuota, kaip, atsiradus poreikiui einamaisiais biudžetinėmis metais, patikslinamas pirkimų planas ir atliekami pirkimai, neįtraukti į pirkimų planą.

3. Vilniaus technologijų mokymo centre nepaskirtas viešųjų pirkimų prevencinę kontrolę vykdančias asmuo.

Priemonės	Įvykdymo laikas	Laukiami rezultatai	Vertinimo kriterijai
Atnaujinti Vilniaus technologijų mokymo centro viešųjų pirkimų organizavimo taisyklės	2021 m. gruodis	Aiškiai apibrėžti VTMC vidaus teisės aktai, kuriuose nustatytos, atskirtos viešųjų pirkimų inicijavimo, vykdymo ir kontrolės funkcijos	Parengtos naujos redakcijos Viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės taisyklės
Reglamentuoti, kaip atsiradus poreikiui, einamaisiais biudžetinėmis metais, patikslinamas pirkimų planas; vykdomi neplaniniai pirkimai	2021 m. gruodis	Aprašytas viešųjų pirkimų plano papildymas, neplaninių pirkimų vykdymas	Reglamentuota Viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės taisyklėse
Paskirti viešųjų pirkimų prevencinę kontrolę vykdančią asmenį, apibrėžti jo funkcijas	2021 m. gruodis	Parengtas įsakymas	Užtikrinta skaidresnė viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo kontrolė

Direktorius



Vincentas Klemka